
Olje- energidepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Deres ref: 23/1965
Dato: 15. des 2023

Svar på høring vedørende Strømprisutvalgets rapport

Elmera Group vil takke for muligheten til å svare på høringen om Strømprisutvalgets rapport. Vi vil også berømme regjeringen for utnevnelsen av Strømprisutvalget, som har laget en meget god rapport, som både kan leses som en innføring i hvordan kraftmarkedet fungerer, og som underlag til en god kunnskapsbasert diskusjon om kraftmarkedets fremtid. Rapporten er etter vår mening god i sin tilnærming av en komplisert materie. Det finnes dessverre ingen enkle svar som fikser alle kompliserte problemstillinger.

Elmera Group har også bidratt i Fornybar Norges høringssvar, og viser til dette for ytterligere informasjon. Vi har i dette svaret fokusert på strømsalgsmarkedet.

Tiltak for et mer kundevennlig og effektivt sluttbrukermarked

Utvalget påpeker at det er rom for tiltak som kan gi forbedring av sluttbrukermarkedet for strøm, som også vil bidra til et mer velfungerende strømsalgsmarked. Dog vil prisnivået til sluttbrukerne fortsatt i all hovedsak bestemmes i engrosmarkedet. Ifølge Paretos rapport over lønnsomhet i strømsalgbransjen i 2022, så var det det noen selskaper som hadde en rimelig god avkastning i 2022, fortrinnsvis i bedriftsmarkedet, mens mange selskaper slet med inntjeningen og leverte negative resultater. Antallet strømsalgsselskaper har også gått ned det siste tiden, trolig på grunn av at det har vært krevende å være strømleverandør.

Både myndighetene og næringen har tatt grep for å redusere informasjonsasymmetrien i strømsalgsmarkedet, og dette har gitt resultater. Utvalget peker på at informasjonen rundt avtaler er vanskelig tilgjengelig og vanskelig å forstå. Med mange strømleverandører, mange avtaler/produkter og mange tilleggstjenester har utvalget et poeng i at dette har vært en utfordring historisk, men det har skjedd en betydelig forbedring den siste tiden. I november 2022 endret myndighetene pris- og avregningsforskriften med tydelige krav om navn på avtale og på påslag og fastbeløp skal oppgis uten eventuelle tilleggstjenester både i selve avtalen og på fakturaen. Strøm har også gått fra å være et lavinteresseprodukt til å bli høyinteresse. Med dette følger økt kunnskap og kompetanse både hos kunder og politikere. Dette bidrar også til å redusere informasjonsasymmetrien. Kundene gjør rett og slett mer bevisste valg nå, enn for kort tid siden. Regjeringen ønsker ytterligere forsterking av disse kravene, og i forslag til lov- og forskriftsendringer foreslås det at også Forbrukertilsynet og RME får utvidede fullmakter til å slå ned på lovbrudd og villedende markedsføring. Elmera Group har støttet utviklingen på området og er positive til de fleste foreslåtte tiltakene som nå er på høring.

Fornybar Norge etablerte ordningen Trygg strømhandel i 2021. Ordningen har fokus på prosess og kvalitetssikring hos leverandørene, med spesielt fokus på kundebehandling og hvordan leverandørene håndterer klager. Ordningen stiller også klare krav til innholdet i avtaler og i markedsføringen. I tillegg forbyr ordningen dør- og gatesalg, hvor erfaringsmessig informasjonsasymmetrien har vært størst. Det er per nå 26 sertifiserte selskaper som representerer ca. 80 % av forbrukermarkedet. I tillegg har Fornybar Norge, i god dialog med Forbrukertilsynet, utarbeidet en standard avtalemal for spotprisavtaler. I det videre arbeidet vil det også bli utarbeidet standardavtaler for andre typer avtaler som involverer ulike former for prissikring.

Utvalget viser til at mer informasjon om kraftmarkedet og forventet utvikling kan gjøre kundene bedre i stand til å ta valg om hvilken strømvtale de ønsker. Det er også viktig med mer og bedre informasjon til kundene om ulike typer avtaler med prissikring og hva disse gjør sammenlignet med en spotprisavtale. Også med hensyn til fastprisavtaler og prissikring viser utvalget til utfordringer med informasjonsasymmetri. Elmera Group deler ikke den oppfatningen helt. Kunder, særlig de mer profesjonelle, har samme tilgang til informasjon på Nasdaq som strømlleverandørene har. Ingen av partene vet imidlertid hvordan markedet vil utvikle seg frem i tid, på samme måte som utviklingen også i andre finansielle markeder (fond, aksjer m.m.) er usikker. Valg av prissikring handler om å velge forutsigbarhet, ikke nødvendigvis den billigste avtalen sammenlignet med spotpris.

Et av utvalgets tydeligste anbefalinger er at alle kunder bør få like muligheter til å velge graden av prissikring eller stabilisering av sine energikostnader. Dette er et standpunkt som Elmera Group deler. I bedriftsmarkedet har det vært mye mer vanlig å redusere sin risiko ved hjelp av prissikring av sitt strømkjøp. I husholdningsmarkedet derimot har det ikke vært vanlig å kjøpe en fastpris. Forbrukerrådet har anbefalt spotpriskontrakter, og historisk har spotprisen vært så lav at sluttbrukerne selv har kunnet håndtere prissikringen. Strømprisutvalget forventer at strømprisene vil stabilisere seg på et noe høyere nivå enn vi har vært vant til, og at de vil svinge mer enn før. Dette er i tråd med konklusjonene fra andre analyser. Dette gir muligheter for kundene som kan være fleksible med forbruk eller produksjon, men for veldig mange strømkunder er det krevende å vurdere risiko for prisendringer og selv spare til uforutsette prisøkninger. Selv om kontrakter med fastpris eller annen form for prissikring over tid kan gi høyere strømkostnad, kan det for mange strømkunder være viktigere at kostnadene er stabile. Denne forutsigbarheten har en større verdi nå enn før strømpriskrisen. Elmera Group er enig med utvalget i at økt bruk av fastprisavtaler ikke er et mål i seg selv. Som utvalget skriver bør det imidlertid være et mål at alle kunder har et godt tilbud av ulike avtaler, og selv kan ta stilling til hvilken avtale som passer for dem.

Prissikring vil bli viktig for flere norske strømkunder fremover, men den tradisjonelle, volumuavhengige fastprisavtalen til husholdningene kommer trolig ikke tilbake. Erfaringene fra de to siste årene tilsier at de tradisjonelle volumuavhengige fastprisavtalene ikke vil bli tilbudt i fremtiden. Med mer volatile priser i engrosmarkedet vil det være en stor profil- og volumrisiko for strømlleverandørene å skulle tilby slike avtaler. Flere strømlleverandører erfarte også sist vinter hvor stor risiko slike avtaler kan innebære, da det var mange eksempler på kunder som brukte mest mulig strøm for å få maksimal strømtøtte. Dersom kundene skal få den anbefalte tilgangen til prissikringsprodukter, så må kunden beholde profil- og volumrisikoen selv, slik som de allerede har med en spotprisavtale. Dette er den måten prissikring blir utført i bedriftsmarkedet, og det vil teknisk også fungere fint i husholdningsmarkedet. Det vil måtte gjøres et godt stykke arbeid med å beskrive til kundene

---

hvordan slike avtaler fungerer. En viktig del av dette blir å få på plass en ny avtalemal for prissikring/fastprisavtaler. Fornybar Norge og bransjeaktørene vil i samarbeid med Forbrukertilsynet starte arbeidet med en slik avtalemal i januar 2024.

Standardavtalene som Fornybar Norge ønsker å utvikle sammen med bransjen og i dialog med Forbrukertilsynet, inkluderer en standardavtale for prissikring av et fast volum, hvor mer- eller mindre forbruk vil bli avregnet mot spotmarkedet. Da må kunden selv stå ansvarlig for kostnaden ved at strømleverandøren kjøper strøm i spotmarkedet dersom kunden bruker mer strøm enn det som er i avtalen, og også differansen på prisen i avtalen og spotmarkedet dersom kunden bruker mindre enn avtalt volum. En slik avtale beholder volumrisikoen hos kunden, samtidig er det mange kunder som har betydelig fleksibilitet mht. når de benytter strømmen. Den avtalte fastprisen vil ikke bli den faktiske strømprisen per time for kunden ettersom spotprisen som benyttes for over- eller underforbruk vil variere. Slike avtaler vil derfor bli oppfattet som noe mer komplisert, men likevel mulig å forklare og sammenligne. Det er kundens forbruksmønster time for time som bestemmer prisen i spotmarkedet, og det vil også være sånn i slike avtaler med prissikring.

Det aller viktigste tiltaket for å få gode prissikringsavtaler til kundene er å få økt handelsvolumet i det finansielle fremtidsmarkedet slik at flere strømleverandører vil kunne tilby ulike prissikringsavtaler. Et velfungerende finansielt marked er avgjørende for gode prissikringsmuligheter for produsenter og forbrukere, og det er viktig at likviditeten i dette markedet bedres. Elmera Group har foreslått å gjøre endringer i innrettingen av grunnrenteskatten slik at produsentene slipper skatterisiko på sine prissikringskontrakter. Dette vil sørge for at det er så mange selgere som mulig på markedsplassen.

Utvalget trekker også frem betalingsløsninger for å jevne ut kundenes kostnader. En tradisjonell fastprisavtale gir på ingen måte like fakturabeløp pr måned, da forbruksvolumet endrer seg svært mye over et år. Muligheten for "Jevn betaling" kan gi kunden større forutsigbarhet for månedlige strømkostnader, samtidig som insentivene til å reagere på prisnivået bevares. Flere strømleverandører har tidligere tilbudt det som kalles "Jevn betaling". Dette innebærer at strømleverandøren anslår de totale kostnadene for året og deler dette i like, månedlige beløp for å gi kundene større grad av forutsigbarhet. Kunden vil da ha en saldo hos leverandøren som i perioder er positiv og i perioder negativ. Som utvalget påpeker, mente RME at ordningen ikke tilfredstilte kravene i avregningsforskriften. Elmera Group deler ikke den oppfatningen; fakturering må kunne skilles fra betaling tilsvarende som gjøres når man kjøper varer på avbetaling, men det er selvsagt viktig at dette gjøres på en transparent måte. Produktet var svært populært blant kundene, og Elmera Group ser gjerne at RME ser på denne saken på nytt. Både tredje energimarkedspakke og ren energi-pakken omtaler viktigheten av slike betalingsløsninger for kundene. Elmera Group har etablert et eget selskap som er registrert som finansforetak og reguleres av Finanstilsynet som tilbyr slike betalingstjenester, men dette er et mer krevende oppsett.

Utvalget berører i liten grad brukerfleksibilitet, men påpeker at det vil bli viktig fremover. Elmera Group støtter det. Både kunder på spotavtaler eller prissikringsavtaler vil kunne spare betydelige beløp ved å flytte forbruket til timer med lavere pris, men også redusere forbruket. Varmekabler, varmtvannsberedere og elbillading er gode eksempler på last som kan flyttes. Skal dette bli effektivt, må slik styring automatiseres ved at kunden får tilgang til smarte styringstjenester. I tillegg får stadig flere hus solceller på taket, hvor overskuddsproduksjon enten kan lagres på batteri, selges i markedet eller benyttes til de lastene som er nevnt

---

ovenfor. Elmera Groups selskaper tilbyr smart styring av forbruk, solceller, batterier og etter hvert også deltagelse i fleksibilitetsmarkeder.

En tydelig anbefaling fra utvalget er å ha beredskap for mulig omfordeling permanent på plass for å kunne håndtere uønskede fordelingsvirkninger av mulige ekstreme hendelser og konsekvensene av den nye normalsituasjonen vi er på vei inn i. I den ekstraordinære situasjon vi har vært i, var det riktig og nødvendig med omfordeling gjennom strømstøtteordningen. Elmera Group er også helt enig i at det er viktig å ha strategier og nødvendig beredskap for eventuelle nye ekstremperioder. Den seneste midlertidige strømstøtteordningen basert på timespriser, fungerer som en tilnærmet makspris for husholdningskundene, og fjerner deres insentiver til å inngå fastprisavtale, og til å flytte fleksibelt forbruk. I tillegg innebærer fastprisavtalene i kombinasjon med dagens strømstøtteordning at kundene kan tjene penger på å bruke mer strøm i enkelte timer. Elmera Group er enig med utvalget i at strategier for omfordeling i ekstremperioder ikke bør bygge på endringer i engrosmarkedet. Innretningen kan gjøres på flere måter, men må utformes på en måte som ivaretar forbrukernes insentiver til å reagere på prissignaler. Det gjør dagens strømstøtteordning dessverre ikke.

Ta gjerne kontakt hvis det er spørsmål eller uklarheter i vårt høringssvar.

Torkel Rolfseng

Direktør regulatoriske rammebetingelser

Elmera Group ASA